

de journalist

OPINIE
Zorgen om het
bronnengeheim

KIJK UIT!
Daar is de
copyrightpolitie

**‘Ik mis het veldwerk
nog elke dag’**

HOOFDREDACTEUR VRT RADIO GRIET DE CRAEN

Vlaamse Vereniging
van Journalisten

6 keer per jaar | oktober 2017

#210

inhoud

ACTUEEL

- Na de aandelenruil: De Persgroep
meer dan ooit het middelpunt 4
- 'De Groene Amsterdammer' blijft groeien:
hoera voor de niche! 14
- Is die foto écht rechtenvrij? 18
- Grafisch ontwerper Tim Oeyen over zijn 'Humo'-covers 22

SPREEKTijd

- Griet De Craen 6

OPINIE

- Pol Deltour over de verstrenging
van het beroepsgeheim 12

FOTOROL

- Dieter Telemans kiest een foto van Nick Hannes 17

DE WISSEL

- Brigitte Balfout werd etiquettespecialiste 24

SERVICE

- Infodag voor freelance journalisten 20

ONDER EMBARGO

26

WERKTEN MEE

Coördinatie: Pol Deltour - Piet De Loof, pol.deltour@journalist.be, piet.de.loof@gmail.com || **Eindredactie:** Piet De Loof || **Concept en vormgeving:** Rosalien Eggermont (www.revista-media.be) **Medewerkers:** Ivan Declercq - Piet De Loof - Pol Deltour - Dirk De Wilde - Pieter Knapen - Monica Moritz - Sandra Noben - Jef Poortmans || **Coverbeeld:** Katrijn Van Giel || **Redactiesecretariaat:** Huis van de Journalist, Zennestraat 21, 1000 Brussel, Tel. 02/777 08 40, Fax 02/777 08 49, info@journalist.be - www.journalist.be || **Abonnementen:** Marleen Sluydts, info@journalist.be || **Reclameregie:** Beny Bechler, beny.bechler@journalist.be
Druk en verzending: DaddyKate

POL DELTOUR
NATIONAAL SECRETARIS VVJ

Verzuiling

De megadeal tussen De Persgroep en Roularta van begin oktober is meer dan zomaar een aandelenruil. Als de Mededingingsautoriteit hem goedkeurt, zal de operatie het Vlaamse medialandschap fors hervervakelen. En ook al ligt de focus tot dusver helemaal op de strijd tegen Google en Facebook op het vlak van dataverzameling en reclamewerving, ook voor de betrokken nieuwsredacties en het nieuws dat ze maken, is de impact onmiskenbaar.

Eerst het goede nieuws: er zijn weer drie krantenuitgevers in Vlaanderen. Naast De Persgroep en Mediahuis doet ook Roularta nu mee met *De Tijd*, overgenomen van De Persgroep. Roularta heeft zo zijn onhebbelijkheden in zijn omgang met journalisten: geen cultuur van redactiestatuten, vaak slechte verloning, soms een koppige miskening van fiscale plichten en sociale rechten. Maar *the proof of the pudding is in the eating*. Bovendien beschikt *De Tijd* over een van de sterkste redactiestatuten van het land – een buffer die ze tegen elke nieuwe eigenaar kan inzetten. Dat komt wel goed.

Moeten we niet stilaan gaan oppassen voor Champions League-toestanden?

Los van het krantenperspectief oogt de nieuwe tekening van het Vlaamse medialandschap minder kleurrijk. In de volle breedte en diepte van de sector gezien – print, audiovisueel en digitaal samen – blijkt de mediaconcentratie zich fors door

te zetten. Konden we tot nu van zes vrij autonome media-groepen spreken – De Persgroep, Mediahuis, Mediafin, Roularta, VRT en Mediaaan – dan blijven er nu nog vier over: De Persgroep (annex Mediaaan), Roularta (annex Mediafin), Mediahuis en VRT. Zo bekeken is oktober 2017 een nieuwe mijlpaal in de commerciële verzuiling van het Vlaamse mediabestel.

Bijkomende vaststelling is dat één groep – De Persgroep dus – haar dominante positie door de alleenheerschappij over Mediaaan nog fors vergroot. Moeten we niet stilaan gaan oppassen voor Champions League-toestanden, door een lucide waarnemer onlangs nog de meest oneerlijke competitie ter wereld genoemd?

De multimediale doorgroei van De Persgroep doet nota bene vragen rijzen bij diens kritiek op het feit dat de VRT online te veel tekst produceert (zie blz. 10). Is een gelijk speelveld niet op de plaats? Veel beter te begrijpen is de moeite die de zuivere printuitgevers hebben met de tekstvloed op vrtnws.be – een door de overheid betaalde concurrent voor hun moeizaam ontwikkelde online aanbod. Anderzijds lijdt het weinig twijfel dat binnen afzienbare tijd ook Mediahuis en Roularta hun audiovisueel aanbod verder zullen ontwikkelen. Met respectievelijk De Vijver en Kanaal Z hebben ze de basis al in huis.

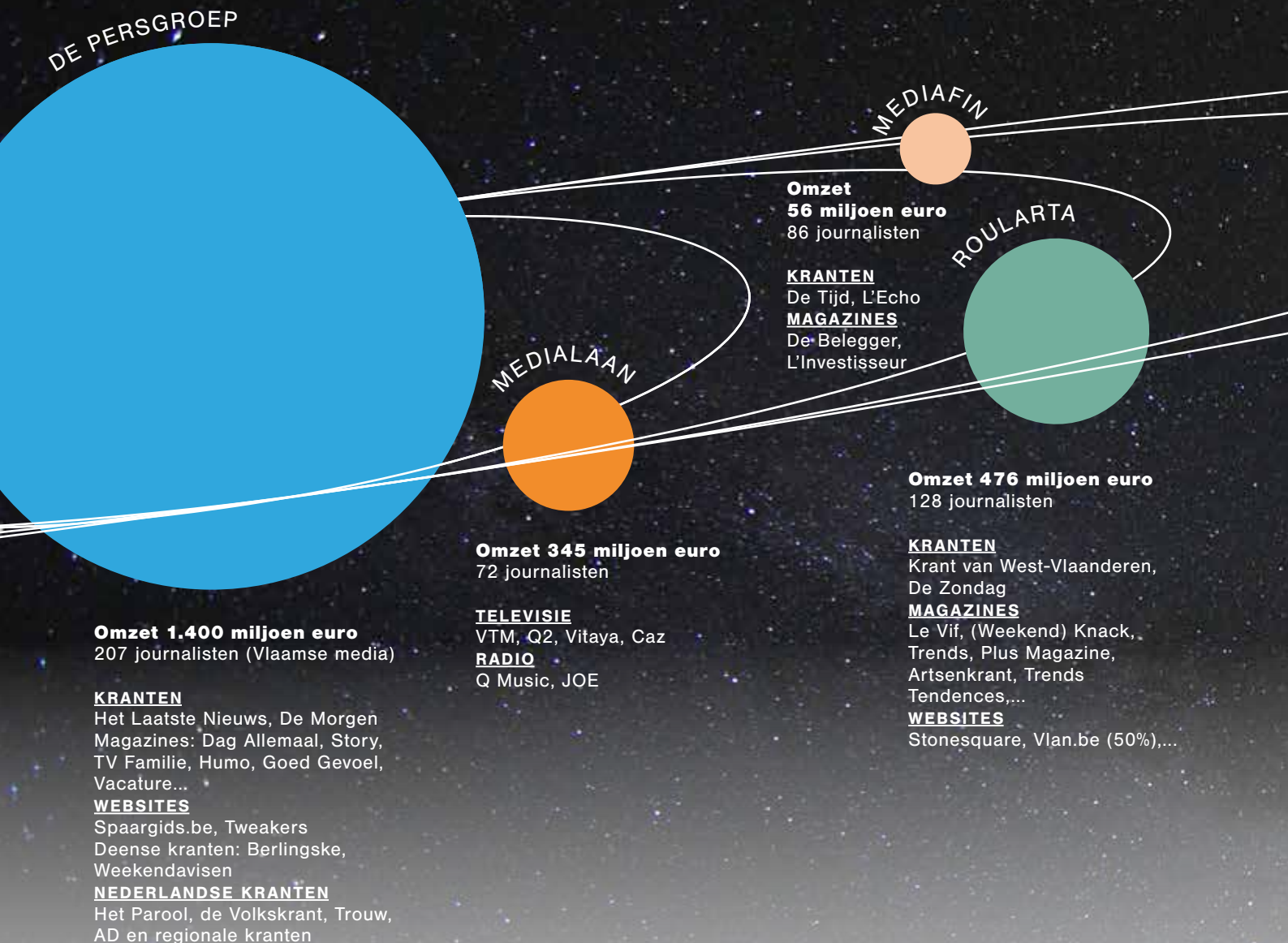
Blijft de vraag wat – naast een efficiënter, door meer data en gesofisticeerder algoritmen gedreven reclamebeleid – de gevolgen van de extra concentratie zijn voor de redacties en het nieuwsaanbod. 'De onafhankelijkheid van de redacties blijft gewaarborgd', aldus De Persgroep in een interne mededeling. Maar hoe hard is dat statement? Zullen de redactionele lijnen tussen VTM en het uitgebreide printaanbod van De Persgroep toch niet worden aangehaald? En hoe ziet Roularta zijn pakket nieuwsmedia evolueren? De toekomst is meer dan ooit onzeker. Des te groter de uitdagingen voor redacties en journalisten.

© Van Giel, Belga, Vanhee

De Persgroep meer o

Na een historische aandelenwissel is het Vlaamse mediaveld (andermaal) hertekend. Dat De Persgroep meer dan ooit het middelpunt wordt, is duidelijk. Maar over de gevolgen van de herschikking blijft iedereen voorlopig erg op de vlakte.

DIRK DE WILDE

Begin oktober kondigden Roularta en De Persgroep aan dat ze aandelen uitwisselen. De Persgroep krijgt van Roularta de aandelen in Mediaaan die het zelf nog niet had (en gaat daardoor van 50 naar 100%). Roularta krijgt van De Persgroep diens aandelen in Mediafin (50%, de rest zit bij Rossel), en daarbovenop 217 miljoen euro cash. Er werd gesproken van een homogenisering van de belangen. Roularta focust zich voortaan op (financiële) kwaliteitsmedia voor een niche-publiek. De Persgroep wordt de enige eigenaar van media die zich richten op de massa. Ook de data over (potentiële) lezers en kijkers zouden een rol spelen. De

twee mediagroepen zouden voortaan nog beter in staat moeten zijn om lezers, kijkers en adverteerders op maat te bedienen, op papier, online en via radio en tv. Op die manier zouden beide beter weerwerk kunnen bieden aan de steile opgang van Facebook, Google en het volledige internet. Die argumentering klinkt logisch, maar toch ook vaag. En daarom legden we de verschillende hoofdredacteurs pertinente vragen voor: hoe zullen de synergieën op het niveau van de redacties verlopen, hoe kunnen de data gebruikt worden om reclame gericht te maken, en zal ook redactionele inhoud meer gericht/geïndividualiseerd bepaald worden?

dan ooit het middelpunt

MEDIAHUIS

Omzet 398 miljoen euro
376 journalisten (Vlaamse media)

KRANTEN

De Standaard, Het Nieuwsblad, Het Belang van Limburg, Gazet van Antwerpen, Metro (51%)

WEBSITES

Jobat, Hebbes,...

RADIO

Nostalgie

NEDERLANDSE KRANTEN

NRC, De Telegraaf, Media Groep Limburg

Aandeel van 25% in De Vijver Media, dat Woestijvis en SBS (Vier, Vijf en Zes) bezit.

SANOMA

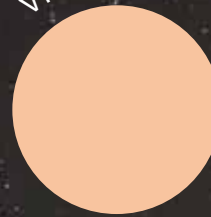

Omzet B/NL: n.m.
39 journalisten

MAGAZINES

Libelle, Flair, Feeling

VRT

Omzet 436 miljoen euro
517 journalisten

TELEVISIE

één, Canvas, Ketnet...

RADIO

Radio 1, Radio 2, Klara, Studio Brussel, MNM...

WEBSITES

vrt nws, Sporza

Omzetcijfers slaan op het jaar 2016.
Aantal journalisten: journalisten
in vast verband bij Vlaamse media.

Wie denkt dat de betrokkenen met fierheid hun plannen uit de doeken willen doen, heeft het mis. De hoofdredacties van *De Tijd*, *Trends*, *De Morgen*, *Het Laatste Nieuws* en VTM hadden geen tijd, verwezen naar de directie (waar de deuren ook gesloten bleven) of naar de nog noodzakelijke goedkeuring door de Belgische concurrentiewaakhond. Ook Jos Grobben, directeur magazines bij Roularta en verantwoordelijke voor Kanaal-Z, start zijn uitleg met 'het is nog veel te vroeg'. *De Tijd* is een krant, Roularta brengt weekbladen uit, dat is een wereld van verschil. We moeten het allemaal nog bekijken, maar we zijn niet zinnens de krant te integreren. *De Tijd* heeft de laatste

jaren een mooi redactioneel en commercieel parcours afgelegd en daar moet je respect voor opbrengen. Bovendien zijn we geen eigenaar, maar aandeelhouder. Rossel is er ook. Wij gaan daar dus niet binnenmarcheren. We zullen de mogelijkheden aftoetsen de komende weken: wat kan, wat kan niet? Niet alleen op redactioneel vlak, maar bijvoorbeeld ook inzake ICT. Ik herhaal: sowieso zijn het twee totaal verschillende producten.' Ook over de samenvoeging van de data van Roularta en Mediafin stelt Grobben nog 'geen idee' te hebben. 'Ze zullen wel data hebben, maar zijn er mogelijkheden? Gaan we die mogelijkheden gebruiken?' Roularta gebruikt momenteel data

om 'potentiële lezers te detecteren en bestaande lezers beter te bedienen'. Bij *De Krant van West-Vlaanderen* start in november een proefproject van op maat gesneden content. Op de sites van *Knack* en *Le Vijf* is er nu al content 'recommendation', waarbij gericht artikels gesuggereerd worden aan lezers. Grobben ontkent dat dit de inhoud van het redactionele bepaalt. 'De redactionele lijn is eerst, daar worden de data op geënt. Niet omgekeerd. Online zien we welke artikels goed scoren en welke slecht. Dat is goed om artikels te rangschikken, maar het is niet zo dat we alleen artikels maken die goed zullen scoren. Zo werkt dat niet, zo zou het snel gedaan zijn.'

HOOFDREDACTEUR VRT RADIO GRIET DE CRAEN WAPENT ZICH

Ze begon als voetbalmedewerker, legde mee de fundamenteën van de allereerste nieuwssite van de VRT en nu is ze bij de openbare omroep hoofdredacteur Radio. En nog altijd maar 38. Griet De Craen over haar eigen toekomst en die van een medium in volle evolutie.

MONICA MORITZ

‘We zullen meer dan ooit het verschil moeten maken met deskundigheid’

Griet De Craen kwam in 2012 aan het roer van de radio-nieuwsdienst — voluit is ze nu hoofdredacteur Radio, Justitie, Algemeen en Sociaal-Economisch Nieuws. Zij was het ook die twee jaar geleden bemiddelde tussen hoofdredactie en journalisten, toen het tot een vertrouwensbreuk kwam na het *De Afspraak*-interview met een jihadist. Na het vertrek van algemeen hoofdredacteur Luc Rademakers nam De Craen tijdelijk zijn taken over.

Had je toen algemeen hoofdredacteur kunnen blijven?

De Craen: ‘Het is mij nooit gevraagd. En mocht het voorstel zijn gekomen, zou ik niet op het aanbod zijn ingegaan. Ik ben niet voor die job in de wieg gelegd.’

Waarom niet?

‘Je moet beseffen wat je kunt en vooral wat je niet kunt. Ik werk graag achter de schermen. Ik sta niet graag in de belangstelling en een algemeen hoofdredacteur moet juist wel graag en goed publiekelijk het woord voeren. Nu ja, ik wou ook geen hoofdredacteur Radio worden, maar ik heb er geen spijt van dat ik het ben.’

Had je verwacht dat ze je die job zouden aanbieden?

‘Nee, dat was totaal onverwacht. Het viel ook op een bijzonder en moeilijk moment in mijn leven. Ik was net mama geworden en mijn man (*radiojournalist Mark Morren, zie DJ 204, red.*) moest na een hartstilstand revalideren. Na lang twijfelen en een aantal keer nee te hebben gezegd, besliste ik om het toch te doen. Ik was al jaren aan het nadenken over hoe de dingen beter konden lopen bij de radio. Ik vond dat ik mijn verantwoordelijkheid moest opnemen in de plaats van aan de kant te blijven staan. En dat heb ik in 2012, na mijn bevallingsverlof, dus ook gedaan.’

Het medialandschap evolueert nu sneller dan ooit. Hoe moet je daar als hoofdredacteur mee omgaan?

‘Je moet continu aanpassen en heruitvinden. Onlangs zijn hier bijvoorbeeld themaredacties bijgekomen waar journalisten van radio, tv en

online samenwerken. Op die manier willen we de kwaliteit van onze berichtgeving verankeren en expertise ontwikkelen, want dat maakt meer dan ooit het verschil. Door besparingen komt vakkenis vaak onder druk — dat is hier niet anders. Dus bundelen we de competenties en geven we beginnende journalisten de kans om onder de vleugels van ervaren verslaggevers uit te groeien tot specialisten met wie we morgen hopelijk kunnen uitmunten. Met die multimediale redacties bevoorraden we alle programma’s en platformen.’

Krijg je dan niet in al die programma’s hetzelfde nieuws aangeboden?

‘Nee, net niet. Als een radiojournalist vroeger een idee had dat niet geschikt bleek voor radio, dan werd het niet verder uitgewerkt. Terwijl het misschien wel een boeiend online artikel kon opleveren of een fantastisch beeldonderwerp was. Nu valoriseren we zo’n voorstel door de manier waarop we het bij onze luisteraar, kijker of surfer brengen en vermijden we overal hetzelfde te doen. Dat is een nieuw concept. We zitten midden in die transformatie, en respect voor alle medewerkers op dit moment. Het is geen gemakkelijke

Ik mis het veldwerk nog elke dag

periode, het is zuchten en kreunen en puffen en zweten en zwoegen (*lacht*). Er komen veel taken bij. Journalisten moeten nu naast het medium waarmee ze vertrouwd zijn ook een tweede of derde leren beheersen. We moeten daarbij veel aandacht hebben voor de werkdruk van onze mensen, want journalisten moeten ook een marathon kunnen lopen, niet alleen die dagelijkse sprintjes. Toen ik hier aantrad, was er nog geen sprake van die vernieuwingsoperatie. Ik hou van die nieuwe uitdagingen, maar het is niet mijn ambitie om 20 of 30 jaar op dezelfde plaats te zitten. De zin om andere dingen te doen of zelf verhalen te maken, kriebelt nog te veel en ik zal

niet eeuwig hoofdredacteur blijven. Daar ben ik veel te jong voor.’

Mis je het veldwerk?

‘O ja, elke dag! Ik heb onlangs twee deskdiensten gedaan omdat er veel zieken waren in de vakantieperiode. Het was heerlijk om opnieuw verhalen te voelen binnenlopen en ze te maken. Het was na al die jaren wel even zoeken hoe het ook weer moest. Ja, ik mis dat, maar dat is natuurlijk moeilijk te combineren met hoofdredactie.’

Wat weinig mensen weten, is dat je begon als sportmedewerker.

‘Na mijn studies Geschiedenis heb ik nog een jaar Journalistiek aan de toenmalige Vlekho in Brussel gevolgd. Ik woonde toen in Dilbeek en stuurde een sollicitatiebrief naar Radio 2 Vlaams-Brabant waarin ik vermeldde dat sport mij ook boeide. Ze zochten toevallig een verslaggever voor vierdeklassewedstrijden en een week later kreeg ik losse opdrachten voor het zondagprogramma. Met een gsm op de tribune een match volgen — dat was geweldig. Via Radio 2 hoorde ik dat er een journalistenexamen werd uitgeschreven, en ook dat was geluk hebben, want dat werd maar af en toe georganiseerd. Daar heb ik aan deelgenomen en in januari 2003 ben ik gestart bij VRT online. Wij hebben daar de allereerste nieuwssite van de openbare omroep gebouwd met een klein ploegje onder leiding van Leo Hellemans. Dat was pionierswerk. Het begon echt van nul: hoe maak je zo’n website, wat moet daar allemaal op? Dat was een fantastische ervaring. Ik heb ongeveer anderhalf jaar voor de onlineredactie gewerkt. Daarna ben ik naar de radio overgestapt.’

En daarna was je jaren radioverslaggever?

‘In het begin kreeg ik vooral deskwerk om de stiel te leren: snelle berichten schrijven, informatie checken, quotes opnemen. Na een aantal jaar ben ik dat gaan combineren met eindredactie van *Voor De Dag* op Radio 1 en reportages op het veld. Ik begon ’s ochtends heel vroeg en dat is een fantastisch moment om live radio te maken. Het is het meest beluisterde

moment van de dag. Daar heb ik die radiomicrobe voor altijd te pakken gekregen. De magie van ochtendradio, die is nergens mee te vergelijken. Toen bood de radio, naast de kranten, ook als eerste nieuws aan. Vandaag is het onlinenieuws natuurlijk altijd eerst.’

Kun je als hoofdredacteur de thema's die je als redacteur belangrijk vond – mobiliteit, milieu, energie – verder aanmoedigen?

‘Wel, dat is het voordeel van die themaredacties: je kunt meer inzetten op onderwerpen die de afgelopen jaren misschien wat te weinig aandacht kregen. Er is ook nu een wetenschapsredactie waar onder meer mobiliteit, milieu, klimaat en energie inzitten. Dat zijn inderdaad thema's die mij na aan het hart liggen en ook bij onze nieuwsgebruikers leven.’

Hoe benaderen jullie nu het overschot aan nieuws dat binnenloopt?

‘De situatie waarbij een beperkt aantal spelers in het Vlaamse nieuwslandschap de koek verdelen, bestaat niet meer. Vlamingen zien veel nieuwsbronnen passeren uit binnen- en buitenland. Wij moeten inzetten op kwalitatieve en betrouwbare verhalen die anderen niet hebben, en dus zelf bepalen welke nieuwsfeiten relevant zijn. Dat is een echte cultuurswitch. Het nieuws volgen is soms al een zware klus, maar ook kiezen welk verhaal je gaat uitwerken dat nog nergens te vinden is, daar hebben we in tegenstelling tot krantenredacties minder ervaring mee. Die switch heeft niets te maken met het scoren van primeurtjes. We zenden goed uitgewerkte items uit die niet halsoverkop tussen vijf en halfzes 's ochtends worden gemaakt. Elke journalist moet vandaag eigen ideeën aanbrengen. Kijk rond in je omgeving, dat is de boodschap. Iedereen kan in zijn dagelijkse leven dingen detecteren die nieuwswaardig zijn. Daar moet je iets mee doen, zeker in een nieuwslandschap waar iedereen alles razendsnel van elkaar overneemt en je overal hetzelfde nieuws ziet.’

Hoe zit het vandaag met de druk van de politiek?

‘Ik ken die verhalen daarover ook, maar ik ondervind persoonlijk weinig politieke druk en dat is net wat mij hier ontzettend veel journalistiek genot geeft. De tijd dat er woedende telefoons binnenkwamen om headlines te laten bijsturen, is lang achter de rug. Ik hoor natuurlijk af en toe dat een politicus misnoegd is over iets, maar nooit zo dat die ervan uitgaat dat hij ons werk inhoudelijk kan bijsturen. Hij zou trouwens bot vangen (*glimlacht*). Ik laat me door een politicus niks opleggen en ik krijg dat soort telefoontjes ook nauwelijks. Die politieke invloed wordt overschat. Ik ben maar één keer op een onbeschofte manier onder druk gezet en dat kwam niet vanuit de politiek. Die man dacht echt dat hij kon bepalen

Journalisten moeten naast het medium waarmee ze vertrouwd zijn ook een tweede of derde leren beheersen

wat wij wel en niet mogen doen in onze programma's — hij is dus ook van een koude kermis thuisgekomen. Het is onze verdomde taak om ook dingen die een politicus niet zinnen bloot te leggen. Politici hebben nu natuurlijk ook eigen nieuwskanalen, waar ze hun versie van de waarheid propageren en dat is een *game changer*. Vandaag kan iedereen al dan niet correct nieuws verspreiden. Betrouwbare journalistiek overstijgt de oppervlakkige discussies op sociale media en biedt diepgang in die clickbait-nieuwstrijd.’

En wat met de objectiviteit van de journalisten?

‘Ik heb vertrouwen in de onpartijdig-

heid van mijn journalisten en zal hen aanspreken als ik redenen heb om daaraan te twijfelen. We hebben een strikte deontologische code die bepaalt hoe we die objectiviteit bewaren, en dat hoort ook zo als openbare omroep.’

Liesbet Vrieman, Inge Vrancken en jij, naast Steven Samyn en Brecht Decaestecker: drie vrouwen op de vijf machtigste posities. Merk je een verschil in aanpak?

‘Dat is een moeilijke vraag. Genderevenwicht op alle niveaus is gezond voor een bedrijf of een redactievloer. Dat maakt een ploeg sterker. Maar ik geloof niet in clichés die aan genders worden opgehangen. In de praktijk kan ik evengoed vrouwen aanduiden met mannelijke kwaliteiten en mannen met vrouwelijke. Ik word zelf ook niet graag getypecast. Wat ik wel heb ervaren, is dat het voor mannen soms moeilijker is om zich kwetsbaar te tonen of een vergissing toe te geven. Ik vind het helemaal geen probleem om te bekennen dat ik een fout heb gemaakt. Dat is me ook al een paar keer overkomen hier, maar dat is het enige stijlverschil waar ik de vinger kan op leggen.’

Heeft de radio nog altijd een trouw publiek?

‘Ja, en het goede nieuws is dat de Vlaming ook nog altijd veel vertrouwen heeft in radio. Het is wel zo dat het algemene vertrouwen van de Vlaming in de media afneemt. Daar mogen we niet blind voor zijn, dat is een totaal nieuwe uitdaging. De snelheid waarmee fake news zich verspreidt, dwingt ons om als openbare omroep meer dan ooit het verschil maken met betrouwbaarheid.’

Wat is, behalve dat fake news, volgens jou de grootste bedreiging voor de radiojournalistiek?

‘De razendsnelle technologische evolutie. En niet alleen zelfrijdende auto's, maar net zo goed de samenwerking van autoconstructeurs met bedrijven als bijvoorbeeld Amazon Alexa. Je moet nu met je radionieuws ook een samenwerking opzetten met

Griet De Craen: 'De magie van ochtendradio, die is nergens mee te vergelijken.'

© Katrijn Van Giel

die nieuwe spelers. We zijn nooit de enige geweest in het radiolandschap, maar we waren altijd meester van onze uitzending, van begin tot einde. Privédistributeurs bepalen nu al onder welke voorwaarden televisiezenders bij de kijkers geraken en daar zal ook de radio niet aan ontsnappen, vrees ik. Technologie en de kwaliteit van onze berichtgeving moeten meer dan ooit hand in hand gaan als we relevant willen blijven als nieuwsbron.'

Vrezen jullie dat luisteraars niet langer live op radiofrequenties afstemmen?

'Nee, niet meteen, gelukkig blijft de Vlaming veel naar de radio luisteren. Met onze vijf netten bereiken we ruim drie miljoen mensen per dag. Dat moeten we koesteren, maar de tijd dat je als nieuwsredactie alleen de binnenlandse concurrenten in de gaten moest houden, is voorbij. Je kunt niet op je radio-eiland zitten en denken *goh*, er luisteren veel mensen, dat zal wel blijven duren. Er is ook de smartphone waarmee mensen wereldwijd het nieuws volgen. De radio is gelukkig nog enorm verankerd in onze samenleving en ik geloof in de unieke kracht van radio als live medium. De luisteraar krijgt het gevoel dat hij zelf op de eerste rij zit, zeker bij sportevenementen en nieuws. De overgrote meerderheid luistert ook thuis of op het werk, niet in de auto. De radio houdt de

luisteraar gezelschap, ongeacht wat die aan het doen is — dat blijft staande. Bij *breaking news* is de impact van live radio enorm.'

'Ik blijf ook geloven in de mobiliserende kracht van radio, denk maar aan #BEL10 en Music for Life. Maar we moeten onszelf voortdurend aanpassen: in de toekomst zullen nieuwsgebruikers ook zelf hun programma's willen samenstellen en die uitgesteld beluisteren. Die optie zullen we ook moeten aanbieden.'

Uitgesteld luisteren is in de VS al populair. Investeren jullie in podcasts?

'Die zijn traag aan het groeien. Wij zetten daar ook op in, maar zonder daar een groot deel van onze tijd en middelen in te steken. Het publiek is daarvoor nog te klein.'

Veel mensen lijken zich te ergeren aan radionieuwslezers die vaker over woorden struikelen dan televisieanchors.

'Dat lijkt mij toch overdreven. Alles gaat wel live op antenne. Vlak vóór of tijdens de uitzending kunnen berichten nog veranderen, en we hebben elk halfuur een deadline. Nieuwslezers nemen soms in heel hectische omstandigheden die aanloop naar hun nieuwsbulletins. Je zou hier eens moeten komen zitten op de radionieuwsredactie. De snelheid waarmee het soms gaat, de technologische complexiteit, de live bijdragen

— die hectiek leidt soms tot versprekingen. We hebben stuk voor stuk sterke nieuwslezers, maar stress kunnen we niet uitsluiten. Dat is de kracht, de magie en de adrenaline van een radiostudio, en dat betekent dat het soms vormelijk niet perfect is.'

Je hebt een dochter van zes, zie je die vaak genoeg?

'Nee, en dat valt me zwaar. Ik vind mijn job heerlijk, maar ik woon in Antwerpen en door de tijdrovende verplaatsingen zie ik mijn dochter maar heel even 's avonds en soms ook niet. Dat weegt... Ze is wel in goede handen. Ik heb een man die haar naar school brengt, eten klaarmaakt, het huishouden rechthoudt en een fantastische papa is voor haar. En die daarnaast nog werkt, voor alle duidelijkheid.'

Je vader was CVP-schepen en burgemeester. Zou je zelf in de politiek willen stappen?

(*lacht hartelijk*) 'Nooit, nee, het trekt me niet aan. Mijn vader was ook maar heel lokaal actief. Dat heeft hem wel helemaal opgeslorpt en niet altijd gelukkig gemaakt. Ik ben liever met nieuws en mensen bezig. De vertrouwensband met mijn journalisten laadt me elke dag weer op en geeft me de energie om te komen werken en er ook in moeilijke omstandigheden voor te zorgen dat de vloer optimaal draait, ook al wil ik dit zeker geen tien jaar meer doen.'

Opgelet voor valse perskaarten

Meer en meer duistere organisaties en louche figuren bieden online 'internationale perskaarten' aan, maar zonder dat die enige waarde hebben.

De internationale perskaarten die online worden aangeboden zien er heel officieel en verleidelijk uit. Maar een ander kenmerk is dat er nauwelijks of geen voorwaarden zijn om ze te krijgen, enkel (voorafgaande) betaling. Zo biedt een zeker ProtexMedia sinds kort een heel officieel uitzijnde perskaart aan, zonder dat men hoeft te bewijzen journalistiek actief te zijn. Het enige wat telt, is dat vooraf 50 euro + verzendingskosten worden overgeschreven.

Nepleveranciers als deze zijn momenteel actief in onder meer Frankrijk, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en China.

Kaarten zoals die van ProtexMedia hebben geen enkele waarde. Alleen de perskaarten van de Internationale Federatie van Journalisten (IFJ) worden wereldwijd erkend door overheden en veiligheidsdiensten, de Europese instellingen, de VN en andere internationale instanties.

Niets illegaals

De IFJ is zich bewust van het probleem, maar kan er weinig aan doen. Jeremy Dear, secretaris-generaal van de IFJ: 'Aan die praktijken is strikt genomen niets illegaals. Maar dat die

figuren mensen een rad voor de ogen draaien, is duidelijk. De enige internationale perskaart die effectief een brede bescherming biedt, is die van de IFJ.'

De IFJ-kaart bestaat sinds 1926. Ze wordt gehanteerd door journalistenbonden in ruim 130 landen, waaronder de Belgische AVBB. Journalisten kunnen de kaart via hun nationale journalistenvereniging aanvragen. Houders van de kaart engageren zich tot het naleven van de Ethische Code van de IFJ (www.ifj.org). De IFJ waarborgt op haar beurt een brede internationale erkenning van het

document en verzekert houders van steun in noodgevallen. Dat kan gaan om juridische bijstand of politiek-diplomatieke actie.

Zelf aanvragen

Vlaamse journalisten kunnen de IFJ-kaart verkrijgen op het secretariaat van de VVJ/AVBB, via 02 777 08 40 of info@journalist.be. De kostprijs is 55 euro, over te schrijven op rekening BE 33 2100 3197 0646. Na ontvangst van de betaling wordt de IFJ-kaart naar het thuisadres gestuurd. Men kan de kaart ook afhalen op het secretariaat en cash betalen. (PD)

De enige internationale perskaart met waarde: de IPC van de IFJ.

Een voorbeeld van een nepkaart: ProtexMedia levert ze aan wie dan ook, 'geen bewijs van journalistieke activiteit nodig'.

Politiek en uitgevers willen minder tekst op vrtnews.be

Vlaamse Nieuwsmedia, de koepelvereniging boven De Persgroep, Mediahuis en Mediafin, schreef de VRT en de Vlaamse regering dat de openbare omroep te veel tekst op vrtnews.be plaatst. De VRT erkent het probleem en belooft beterschap.

Voor de private uitgevers is de VRT-nieuwssite al langer een doorn in het oog. Ze vormt serieuze concurrentie voor de online platformen die de kranten en magazines met veel vallen en opstaan ontwikkelen.

De recente beheersovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en de VRT bepaalt daarom dat op de VRT-nieuwssite de klemtoon moet liggen op het audiovisuele. Tekstuele bericht-

geving moet bij uitstek het speelveld blijven van de private uitgevers. De praktijk toont een ander verhaal. De Vlaamse uitgevers klagen dat bij slechts 20% van de bijdragen op vrtnews.be de klemtoon op video ligt.

Een interview met vrtnews.be-hoofdredacteur Brecht Decaestecker in *De Morgen* deze zomer, deed de zaak geen goed. Daarin positioneerde hij de hernieuwde VRT-nieuwssite uitdrukkelijk als concurrent voor de private nieuwsplatformen. 'We willen de online cijfers van *Het Laatste Nieuws* en *Het Nieuwsblad*, maar dan met een eerlijker soort journalistiek.'

Tijdelijke problemen

De VRT slaat mea culpa, maar wijst op tijdelijke problemen. Zo wordt begin 2018 het video-platform VRT.NU geïntegreerd in vrtnews.be,

wat voor meer korte nieuwsvideo's zal zorgen. Daarnaast moet ook een bijscholing van de journalisten voor een switch van tekst naar audio en video zorgen. Diverse politieke partijen in het Vlaams parlement zijn niettemin misnoegd over de VRT. Wilfried Vandaele (N-VA): 'De openbare omroep veegt blijkbaar zijn voeten aan de beheersovereenkomst.' Ook minister van Media Sven Gatz (Open Vld) waarschuwt: 'Tegen eind dit jaar moet er verbetering zijn. De VRT moet voortaan ten volle zijn rol van dienaar en partner in het mediabestel spelen. Zoniet spreken we hier straks mogelijk een heel andere taal.'

VRT-CEO Paul Lembrechts kondigde overleg aan met de private uitgevers over een ander. Bij Vlaamse Nieuwsmedia wachten ze dit initiatief af vooraleer te communiceren. (PD)

Verhalenmarkt is open voor freelancers en uitgevers

Op vrijdag 6 oktober is de Verhalenmarkt online gegaan en kunnen freelancers en uitgevers zich dus aanmelden. De toegang verloopt in fases, om het systeem niet uit evenwicht te brengen.

Even ter herinnering: de Verhalenmarkt is een van oorsprong Nederlands initiatief, waaraan de VVJ haar medewerking heeft verleend om het naar Vlaanderen uit te breiden. De bedoeling is een platform te creëren waar freelancejournalisten en uitgevers elkaar heel gericht kunnen vinden. Dat gebeurt via algoritmes die ervoor zorgen dat redacties pitches binnenkrijgen waar ze wellicht belangstelling voor hebben en niet een hele sloot verhalen waar ze niets mee aankunnen. Freelancejournalisten komen dan weer met hun aanbod terecht bij diverse uitgevers zonder met hun materiaal te moeten 'leuren'. Ook bij uitgevers aan wie ze nog niet

hadden gedacht of die ze misschien zelfs helemaal niet kenden. Een win-winsituatie dus.

Het project heeft al even proefgedraaid bij een beperkt aantal uitgevers en freelancers uit de Amsterdamse regio, om te kijken hoe het loopt en vooral om te zien wat er allemaal fout kan lopen. Dat stadium is inmiddels achter de rug en in Nederland kan via de Verhalenmarkt al worden gepitcht bij diverse media, waaronder groten als *NRC*, *de Volkskrant*, *Opzij*, *Quote*, *Quest*, *Filosofie Magazine*, *Elle* en de *VARA-gids*.

Vlaamse media

In Vlaanderen zitten volgende media alvast op de kar: *Het Nieuwsblad*, *Knack*, *Knack Focus*, *Knack Weekend*, *knack.be*, *Eos Magazine*, *Flair*, *Primo*, *Psyche & Brein*, *PMG* en *Rekad uitgeverij*. Ook bij De Persgroep is er belangstelling, maar het is nog even

wachten op welke titels eerst mee in bad gaan. Voorts heeft ook Apache interesse getoond voor het initiatief. Freelancers die hun werk willen aanbieden, kunnen zich al melden. Het kan wel nog even duren voor je effectief in het systeem zit, omdat wekelijks slechts een beperkt aantal freelancers en redacties wordt toegevoegd. Zaak van het programma niet te laten crashen. Omdat de Verhalenmarkt bedoeld is voor professionelen, wordt gevraagd minstens vijf gepubliceerde verhalen te uploaden in het systeem. Daarmee wordt enerzijds vermeden dat om het even wie zich kan melden en anderzijds leert het systeem via het type verhalen en de schrijfstijl de freelancer beter kennen, zodat de pitches gericht naar potentiële afnemers kunnen worden gestuurd. (ID)

www.verhalenmarkt.be

Mediacafé

Nieuwsbeleving van jongeren met een migratieachtergrond

DO 09.11
19:30 > 21:15

Breek uit je mediabubbel

Hoe krijgen we zelf weer grip op onze informatievoorziening?

DO 07.12
19:30 > 21:15

GRATIS!

Zebrastraat 32, Gent

Info & reserveren:
www.deburen.eu

POL DELTOUR OVER DE VERSTRENGING VAN HET BEROEPSGEHEIM

We hebben redenen om ons zorgen te maken

Schendingen van het beroepsgeheim worden voortaan veel strenger beteugeld. Daarmee viseert Justitieminister Koen Geens (CD&V) vooral perslekken van de kant van politie en justitie over lopende strafonderzoeken. Aan het journalistieke bronnengeheim 'as such' wordt niet geraakt, maar toch hebben ook journalisten redenen om zich zorgen te maken.

Justitieminister Geens stond onder grote druk van het gerecht om het beroepsgeheim te verstrengen, met name voor strafonderzoeken. Nogal wat parketmagistraten en onderzoeksrechters klagen al langer dat perslekken het goede verloop van hun werk bemoeilijken, advocaten wijzen op de schending van het vermoeden van onschuld. In zijn wetsontwerp verwees Geens uitdrukkelijk naar het pleidooi van de voormalige procureur-generaal Yves Liégeois om de straffen op perslekken 'significant te verhogen'. Een oproep die door de Orde van Vlaamse Balies werd bijgetreden.

Magistraten en advocaten zijn nu verhoord. Waar op schending van het beroepsgeheim tot voor kort nog een celstraf van 8 dagen tot 6 maanden stond, is dat sinds 3 augustus 1 tot 3 jaar. Een verzesvoudiging van de maximumstraf dus. De minimumboete blijft 800 euro, maar de maximumboete wordt verdubbeld van 4.000 naar 8.000 euro.

Potpourri

De verstrenging treft iedereen met een beroepsgeheim. Ook artsen, verpleegkundigen en advocaten zijn betrokken, en in het algemeen alle professionele hulpverleners voor wie het essentieel is dat ze vertrouwelijkheid en geheimhouding waarborgen aan

hun cliënt of patiënt. Des te opmerkelijker is het dat er over de wetswijziging zelfs geen béétje maatschappelijk en zelfs parlementair debat is gevoerd. Justitieminister Geens paste dan ook een beproefde techniek toe. Hij stopte de aanpassing weg in een van de 321 artikelen van zijn jongste Potpourri-wet, een gigantische vergaarbak van punctuele wetswijzigingen, de vijfde in zijn soort inmiddels.

De aanpassing heeft meer gevolgen dan op het eerste gezicht lijkt. Samen met de verhoging van de minimumcelstraf tot 1 jaar nemen ook de onderzoeksmogelijkheden toe. Zo kunnen parket en onderzoeksrechters nu vrij ongehinderd overgaan tot het natrekken van alle communicatie van iemand die van schending van het beroepsgeheim wordt verdacht. Om het even of het om telefonische of elektronische communicatie gaat. Voordien kon het parket nummers, mailadressen en abonnees slechts bij de operatoren opvragen voor communicatie die maximaal zes maanden in de tijd terugging. Nu, met de verhoging van de strafmaat tot 1 jaar, kan dat onbepert in het verleden. Voor de goede orde: rechtstreekse telefoon-tap is nog steeds niet toegelaten. Maar observatie met technische hulpmiddelen en het onderscheppen van post vallen wel weer binnen het arsenaal van speurmogelijkheden vanaf nu.

Formeel gezien ontspringen journalisten die 'uit vertrouwelijke bron' informatie krijgen over een lopend strafonderzoek de dans. Hun recht op bronnenbescherming, stevig verankerd in een wet van 2005, blijft intact. Nochtans zijn velen bij justitie die wet liever kwijt dan rijk, omdat ze er een vrijbrief in zien voor gerechtsverslaggeving over 'geheime' strafonderzoeken. Op die vurige wens gaat Geens tot dusver niet in. Hij verklaarde ook expliciet dat niet te doen, na een onderhoud met een delegatie van de journalistenvereniging VVJ. Die had hem gepolst na een paar kwalijke incidenten tussen gerecht en pers met betrekking tot het bronnengeheim.

Ontradend effect

Toch kan de impact van de verstrenging van het beroepsgeheim op de journalistiek – en meer bepaald de informatiegaring in gerechtelijke aangelegenheden – niet worden miskend. Ongetwijfeld zal de forse strafverzwaring een ontradend effect hebben. Ook de uitbreiding van het onderzoeksarsenaal zal politiemensen en terreinmagistraten er mogelijk van weerhouden nog informeel informatie te delen met een journalist. Met de mogelijkheid om telefoon- en mailverkeer retroactief in kaart te brengen, komt de nieuwe wet toch heel dicht in de buurt van het

Al bij al ontstaat de indruk dat het onderzoeksgeheim nog een ander, tot dusver verdoken belang dient: dat van magistraten, politie en advocaten

journalistieke bronnengeheim. Stel: justitie voert een ‘retro-onderzoek’ uit op het gsm-nummer van een politicus die formeel gezien een beroepsgeheim heeft, maar toch maatschappelijk relevante informatie deelt met een journalist. Kan in dat geval justitie ook nog eens een ‘retro’ uitvoeren op het nummer van die journalist, zagezegd om ‘alles nog eens te checken’? Het Gentse parket oordeelde een tijdje geleden van wel, ten koste van een regionale journaliste van *Het Laatste Nieuws*.

De VVJ is overtuigd van het tegendeel, en kaartte de zaak aan bij zowel de Gentse procureur als de minister van Justitie. Voor de journalistenvereniging is één ding duidelijk: van zodra justitie bij een onderzoek naar lekken uitkomt op het nummer van een journalist stopt dáár het onderzoek. Maar die discussie is dus jammer genoeg nog niet uitgeklaard.

Voor het eigen gemak

Nog een geluk dat de wet op het journalistieke bronnengeheim een grote achterpoort voor mogelijke omzeiling door justitie heeft gesloten. Wanneer iemand zijn beroepsgeheim schendt, aldus de Bronnenwet, kan een journalist die zich beroept op zijn bronnengeheim niet worden vervolgd voor medeplichtigheid daaraan. Die bescherming heeft sinds 2005 al veel vervolgingen van journalisten en inbreuken op de persvrijheid belet. Het is bijgevolg essentieel dat ze blijft, en zelfs nog wordt uitgebreid tot andere mogelijke incriminaties waarmee justitie het leven van journalisten vandaag behoorlijk ongemakkelijk maakt.

Bij velen heeft de notie ‘perslekken’ een negatieve weerklank. Maar informele communicatie, officieuze mededelingen en *off the record*-verklaringen zijn van alle tijden, en vervullen een onmisbare rol in de vrije communicatiestroom.

Het alternatief – dat pers en publiek enkel op officiële communicatie zijn aangewezen – is er een om van te gruwen. Ook – zelfs – wanneer een informatiek te beschouwen valt als een schending van het gerechtelijke onderzoeksgeheim, kunnen er nog relevante redenen voor zijn. Nogal wat criminaliteit en bijbehorende onderzoeken hebben nu eenmaal een grote maatschappelijke relevantie. Dan vragen dat er pas over wordt bericht als het onderzoek is afgewikkeld en de zaak in openbaar proces komt – wat nog altijd het standpunt is van al te veel gerechtelijke actoren – is echt niet van deze tijd. Ook al omdat gerechtelijke onderzoeken in dit land de kwalijke reputatie hebben zo lang te duren.

In diverse gevallen heeft het onder-

zoeksgeheim zeker zijn nut. Dat is het geval wanneer het gerecht een verdachte in het vizier heeft en het essentieel is dat de pers dat nog niet meldt. In de praktijk doet de pers dat dan ook niet. Of justitie houdt iemand aan, maar is nog niet overtuigd van diens schuld. In de praktijk zorgen de media in zo’n geval voor de gepaste anonimisering en nuancering, conform het vermoeden van onschuld. Al bij al ontstaat zo toch de indruk dat het onderzoeksgeheim nog een ander, tot dusver verdoken belang dient: dat van magistraten, politiemensen en advocaten zelf, die vooral geen pottenkijkers willen. Zo moet voor hun eigen gemak het recht op informatie over gerechtelijke aangelegenheden wijken. De recente versterking van het onderzoeksgeheim speelt hier jammer genoeg op in.

Pol Deltour is nationaal secretaris van de VVJ (Vlaamse Vereniging van Journalisten) en de AVBB (Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België)

Bart Aerts en de Kasteelmoord

Kon journalist Bart Aerts in het VRT-duidingsprogramma ‘TerZake’ op 17 november 2016 enkele fragmenten van telefoongesprekken in de Kasteelmoordzaak laten horen? En gaf dit justitie het recht om een huiszoeking bij hem uit te voeren, hem mee te nemen voor verhoor en zijn iPhone tijdelijk in beslag te nemen? Van in het begin klaagde de VVJ – samen met de VRT – aan dat de Brugse justitie het journalistieke bronnengeheim een flinke klap toebracht door Aerts zo zwaar aan te pakken. Een vervolging voor ‘mededaderschap aan de schending van het inzage-recht in een strafdossier’ kan echt geen excuus vormen daarvoor. Toch geeft het gerecht van Gent dat van Brugge in een tussenarrest gedeeltelijk gelijk. De VVJ blijft Bart Aerts steunen in zijn moeilijke strijd voor vrijspraak en erkenning van zijn recht op bronnengeheim. (PD)

Lees meer op www.journalist.be

OP BEZOEK BIJ HET OUDSTE NEDERLANDSE OPINIEWEEKBLAD

De Groene blijft groeien: hoera voor de niche!

60% meer oplage en een blakende financiële gezondheid. Het Nederlandse weekblad 'De Groene Amsterdammer' hield zich de afgelopen tien jaar méér dan staande in de krimpende bladenmarkt. Hoe doen ze het, en is de toekomst echt aan nichebladen? **Jef Poortmans** trok naar Amsterdam.

Op de benedenverdieping van een herenhuis aan een van de Amsterdamse grachten, in een open keuken in aanbouw, houdt een vijftiental journalisten redactievergadering. Zoals altijd op woensdagochtend, als het nieuwe nummer net is uitgekomen. Onder de billijke leiding van hoofdredactrice Xandra Schutte overlopen ze de planning voor de komende nummers. Hoe ver staan ze met hun stukken voor het eerstvolgende en welke ideeën broeien er voor de daaropvolgende?

Qua praktische afspraken houdt Schutte de regie er strak in. Inhoudelijk kaatsen de ingevingen vrijelijk heen en weer over de vergadertafel. Van het jonge geweld dat elk idee beantwoordt met fonkelende ogen en ontembaar intellectueel enthousiasme,

tot de wat oudere garde die het rustig, soms met enige ironie, in zich opneemt en laat bezinken, maar er daarom niet minder van geniet. Voor *De Groene Amsterdammer* ligt daar grotendeels de verklaring voor het succes van het blad de afgelopen jaren.

Maar er zijn nog andere zaken die mee zorgen voor de oplagegroei en de stijgende abonnementen.

Dieptepunt

De Groene viert dit jaar zijn 140-jarige bestaan en is daarmee Nederlands oudste opinieblad. Het staat momenteel op een hoogtepunt qua betaalde oplage: 20.000. Nog geen tien jaar geleden zat het met 13.000 op een dieptepunt. De vorige hoofdredacteur kwam tot de conclusie dat het

probleem van *De Groene* was dat het een nicheblad was. 'Maar ik ben dat gaan omdraaien,' zegt Schutte, die in 2008 hoofdredacteur werd. 'In mijn ogen is dat juist de kracht van het blad. Het voordeel van een nicheblad is dat je heel duidelijk kunt uittekenen voor welke lezer je het maakt.'

Of zoals Joost De Vries, een van de redacteurs, zegt: 'Als je een blad voor iedereen maakt, maak je het voor niemand in het bijzonder.' Logischerwijs stelt zich de vraag wie die *Groene*-lezer precies is. 'De intellectueel ingestelde lezer,' schuift Schutte als eerste antwoord naar voor. 'Lezers die diepgravender bediend willen worden dan bij de kranten. Wij willen het blad voor de denkende voorhoede zijn.'

De voltallige redactie van 'De Groene Amsterdammer', met vijftien journalisten flink bezet, huist in een fraai pand aan een Amsterdamse gracht. © DGA

Om haar lezerspubliek te bedienen en te vergroten, zet de *Groene*-redactie in op twee speerpunten: onderzoeksjournalistiek en intellectuele diepgang. De onderzoeksjournalistiek heeft de laatste jaren een *boost* gekregen, de diepgang ligt in lijn met de geschiedenis van het blad. ‘Traditioneel zijn wij het blad van de reflectie’, legt Schutte uit. ‘Wij denken na over de wereld en schrijven over het intellectuele debat. Dat zijn we gaan combineren met onderzoeksjournalistiek en diepgravende verslaggeving. Niet het soort onderzoek waarmee we mensen aan de schandpaal willen nagelen of over incidenten willen schrijven. We willen beschrijven hoe in een complexe wereld een aantal zaken goed gaat, maar ook een heleboel dingen niet

goed gaan. In vergelijking met kranten zijn wij loodzwaar, maar besteden we heel veel aandacht aan hoe de stukken geschreven zijn. Er moet een lichtheid in de stijl zitten.’

Duidelijk profiel

Dat valt ook hoogleraar Massamedia Piet Bakker op: ‘*De Groene* bedrijft een heel persoonlijke vorm van journalistiek. De *tone of voice* is herkenbaar, waardoor je het idee krijgt dat je de journalisten kent. Of dat alleen het succes verklaart, weet ik niet, maar het is wel een punt waarop *De Groene* zich onderscheidt. Daarnaast hebben ze een aantal jaar geleden de administratie en uitgeverij opnieuw georganiseerd. Dat speelt ook mee.’

Een andere verklaring voor de goede

vorm van het blad is het duidelijke profiel, vindt Michaël Opgenhaffen, hoogleraar Journalistiek aan de KU Leuven en de universiteit Leiden. ‘*De Groene* heeft een duidelijk smoel, waardoor lezers weten waar het voor staat, welke onderwerpen ze kunnen verwachten en van welke strekking de artikelen zijn. Dat zorgt voor duidelijkheid. In complexe tijden als deze waarderen lezers dat. Veel dag- en weekbladen kiezen voor een centrumideologie en zijn daarmee een beetje grijze muizen. Dat is makkelijk, maar niet altijd aantrekkelijk.’ Dat het blad uitgesproken links is, weerlegt hoofdredacteur Xandra Schutte: ‘Wij zijn een progressief blad, op een vrijzinnige manier. *De Groene* heeft nooit bij een zuil gehoord en we hebben ons nooit met

'Het grote voordeel van een nicheblad is dat je heel duidelijk kunt uittekenen voor welke lezer je het maakt'

HOOFDREDACTRICE XANDRA SCHUTTE

een politieke partij verknoopt.' De stempel activistisch gaat haar ook te ver: 'Wij schrijven niet tegen Wilders of tegen rechts. Het is niet interessant om in het gepolariseerde debat een kant te kiezen. Wij willen begrijpen waar de polarisatie vandaan komt.'

In de kist

Het uitgesproken profiel blijkt voor hondstrouwe lezers te zorgen, verknocht aan hun blad. Onlangs liet een overleden lezer zich begraven met een exemplaar van *De Groene* in zijn kist.

Stijgende oplagen gaan gepaard met stijgende inkomsten, en die winst wordt enkel in het blad geïnvesteerd, volgens uitgever Pieter Elshout. 'Wij functioneren als een non-profit doordat onze aandeelhouder een stichting is,' legt hij uit.

Die stichting waakt over de financiële gezondheid. Er zitten vijf onbezoldigde bestuurders in, waarvan drie door het personeel zijn benoemd.

'Het is een soort zelfbestuur: de mensen die hier werken hebben het

gevoel dat ze eigenaar zijn. Dat heeft vroeger geholpen om het blad niet ten onder te doen gaan, doordat ze bereid waren voor een lager loon te werken.' Daarnaast heeft *De Groene* enkele jaren geleden het Fonds 1877 opgericht, waarmee het langere onderzoeksartikelen financiert. Dat fonds teert vooral op giften van lezers. 'Vroeger hadden we bedelbrieven waarin we lezers geld vroegen om paperclips te kunnen kopen,' vertelt Elshout lachend. 'Nu vragen we ze om in onze onderzoeksjournalistiek te investeren. Jaarlijks halen we 100.000 euro op bij zo'n 2.000 abonnees.' Verder organiseert het blad elk jaar een masterclass onderzoeksjournalistiek waarin vijf jonge verslaggevers een lang verhaal uitwerken, gegend door een ervaren onderzoeksjournalist. Daar is in 2014 Investico uit ontsproten, een onderzoeksplatform dat ook samenwerkt met de kranten *Trouw* en *Het Financieele Dagblad*, het radio-programma Argos en regionale media. Verder steunen de lezersgiften een fellowship waarmee twee beginnende journalisten met een migratieachter-

grond een jaar lang betaald meedraaien op de redactie. Dat fellowship is opgericht dankzij een abonnee die de helft van zijn erfenis, zijnde een huis in de Amsterdamse binnenstad, naliet aan *De Groene*. 'Hij was een alleenstaande leerkracht Grieks-Latijn en gaf les op de school waar mijn kinderen gaan,' vertelt redactiechef Evert De Vos. 'De andere helft liet hij na aan een kankerfonds.'

Los van die grotere initiatieven blijft het Amsterdams blad sterk inzetten op abonneewerving. 'We halen veel proefabonnees binnen die we dan een vast abonnement aanbieden. Daarnaast hebben we ook veel studentenaabonnementen,' zegt Pieter Elshout. Vijf procent van de abonnees zijn Vlamingen.

Nalatenschap

Of dergelijk succes in Vlaanderen na te bootsen is, daar twijfelt Michaël Opgenhaffen aan. 'Als je alle Vlaamse weekbladen en weekendkranten bij elkaar neemt, kom je al een heel eind,' zegt hij. 'Maar je moet het succes niet overdrijven, met een oplage van 20.000 blijft het een klein blad. *Knack* staat op 90.000 en *Humo* op 100.000. Die zijn vijf maal groter in een kleiner afzetgebied. De stijgende *Groene*-oplage gaat wel in tegen de algemene dalende trend bij andere bladen.' Of daarmee het plafond bereikt is? Elshout denk van niet. 'Met ons nichepubliek weten we dat er een limiet op de groei zit, maar die hebben we nog lang niet bereikt. Ook niet in Vlaanderen trouwens,' zegt hij. Uit de ambities van Xandra Schutte blijkt dat haar honger ook nog niet gestild is. 'Voor mensen met ons lezersprofiel moeten wij onontkoombaar zijn. Ik wil nog onmisbaarder worden voor lezers die interesse hebben in het intellectuele debat en die willen weten hoe de wereld werkt.'

Fotorol

Een beroepsfotograaf kiest een bijzondere foto van een collega, en geeft de rol door.

DIETER TELEMANS
kiest een foto van
NICK HANNES

Wat deze foto zo bijzonder maakt, is de onwezenlijke situatie die Nick heeft vastgelegd. We zien een Saoedische familie chocomelk drinken in de Chillout Ice Lounge, een 'subzero bar' gelegen in de Oasis Shopping Mall in Dubai. Het is maar één beeld uit Nicks indrukwekkende verzameling foto's uit de reeks *Dubai. Brood & Spelen*, waarvoor hij vier keer naar de stad reisde. In december volgt de vijfde en laatste reis, volgend jaar een boek en expo. De reeks gaat vooral over de vrijetijdsindustrie en het toerisme, belangrijke poten van de economie van het Emiraat. Ze toont de excessieve marktgedreven stadsontwikkeling en werpt vragen op omtrent duurzaam-

heid en authenticiteit. Volgens Nick is er geen betere plek ter wereld om dat te visualiseren dan Dubai: de inwoners hebben er veruit de grootste ecologische voetafdruk ter wereld. Maar je moet dat nog kunnen visualiseren.

Fotografieren in Dubai is zeer moeilijk, overal heb je speciale toelatingen nodig. Nick heeft doorgezet en eens te meer bewezen dat hij een uitzonderlijke documentairefotograaf is.

In het volgende
nummer kiest
NICK HANNES
een favoriete foto.

Is die foto écht

Enkele webjournalisten kregen de voorbije maanden Permission Machine aan de deur, met het verzoek om auteursrechten te betalen voor foto's die ze onrechtmatig op hun nieuwssite hadden gezet. De klanten van Permission Machine zijn tevreden.

POL DELTOUR

Permission Machine speurt met zelf ontwikkelde technologie het internet af naar foto's van hun klanten. Onder meer Belga, Photo News en ook individuele fotojournalisten bezorgen Permission Machine daarvoor hun fotodatabank.

Michel De Vinck van Photo News: 'Wij werken nu anderhalf jaar samen met Permission Machine en we kunnen niet anders dan tevreden terugblikken op de samenwerking. Voordien gingen wij op internet slechts sporadisch op zoek naar beelden van ons die zonder toestemming werden gebruikt. Dankzij hun technologie slaagden we erin om duizenden foto's terug te vinden.'

Soft

Als Permission Machine online een geregistreerde foto vindt, wordt dat teruggekoppeld naar de klant. Die bekijkt dan of de website in kwestie al dan niet een licentie heeft. Zoniet, biedt Permission Machine in naam van de klant alsnog een licentie voor een jaar aan. De kostprijs daarvan varieert van 150 tot 400 euro.

Michel De Vinck: 'Vroeger traden we zeer repressief op als we een inbreuk vaststelden. We pasten strikt onze

tarieven toe, met enorme schadevergoedingen. Met Permission Machine kiezen we voor een softere aanpak: aan mensen die bereid zijn hun inbreuk te regulariseren stellen we realistische licenties voor. In de meeste gevallen werkt dat ook. We brachten intussen honderden dossiers tot een goed einde. Dat maakt de zaak ook rendabel.'

VVJ krijgt vragen

De Photo News-baas staat er wel van te kijken wie zoal inbreuken pleegt op de auteursrechten van zijn fotojournalisten. 'Dat is zeker niet alleen de man in de straat met zijn eigen website. Inbreuken werden ook vastgesteld bij ministers, politieke partijen, gemeentebesturen, de politie, multinationals, universiteiten en zelfs een advocatenkantoor gespecialiseerd in auteursrecht... Het is verbazend om vast te stellen hoeveel mensen onwetend zijn – of toch die indruk

geven – wanneer het over auteursrecht gaat. Jammer genoeg komt in dat rijtje ook een aantal journalisten voor.'

Dat blijkt. De voorbije maanden kreeg het VVJ-secretariaat een vijftal webjournalisten aan de lijn die met vorderingen van Permission Machine werden geconfronteerd. Nochtans geldt ook voor hen: foto's op internet zijn niet zomaar vrij over te nemen,

© Peter Willems

DIE ZONDER TOELATING WORDEN GEBRUIKT

rechtenvrij?

toestemming vanwege de auteur dringt zich op.

Genieten journalisten dan geen uitzondering wanneer de beeldovername voor 'actualiteitsverslaggeving' dient, vroeg een geviseerde webjournalist. Dat is, jammer genoeg voor hem, niet het geval bij de overname van andermans foto.

In een ander geval werd aan de journalist een foto ter beschikking

gesteld door de persdienst van een voetbalclub. Maar ook dat verantwoordt nog geen publicatie wanneer het beeld door iemand anders is gemaakt.

Michel De Vinck: 'We bekijken geval per geval. Doorgaans leidt dat tot een heel redelijke oplossing. Je hebt natuurlijk altijd mensen die hun fouten niet willen inzien. Dan treden we toch kordater op.'

'Het is verbazend hoeveel mensen onwetend zijn – of die indruk geven – als het over auteursrecht gaat'

MICHEL DE VINCK (PHOTO NEWS)

Tips voor webjournalisten

Om andermans foto op je website of je sociale media te plaatsen, heb je diens toestemming nodig, of minstens die van de websitebeheerder bij wie je het beeld vindt. Dat geldt ook voor beelden waarbij geen naam wordt vermeld of geen ©-teken staat !

Journalisten genieten dan wel enkele interessante uitzonderingen op het auteursrecht van anderen, maar die gelden nauwelijks of niet voor de overname van beeldmateriaal.

Heel soms slaat Permission Machine de bal toch mis. Controleer daarom nauwgezet hun vordering. Informatie vragen staat vrij.

Zelf foto's (laten) maken is het zekerste en het veiligste.

Voor wie krap bij kas zit: fotobanken zoals Shutterstock en Pexels bieden rechtenvrije afbeeldingen aan. Ook Google Images laat toe te filteren op foto's die (min of meer) rechtenvrij kunnen worden gebruikt en gedeeld, maar check toch maar vooraf of dat ook klopt.

Naar commissie overheid/pers voor nieuws over terrorisme?

Zowel de parlementaire commissie 22/3 als de Brusselse procureur-generaal uitte recentelijk de wens een gemengd comité overheid/media op te richten om de berichtgeving over onder meer terrorisme te stroomlijnen.

Volgens de parlementaire commissie die onderzoek verrichtte naar de aanslagen in Brussel van 22 maart 2016 'moeten de media in de toekomst rekening houden met de veiligheidsvereisten in verband met de informatie waartoe ze toegang krijgen.'

De parlementsleden zien een model in het Britse Defence and Security Media Advisory Committee. Dat is paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de politie- en inlichtingendiensten enerzijds, mediaprofessionals anderzijds. Het comité vaardigt guidelines uit voor de verspreiding van veiligheidsgerelateerde informatie, weliswaar zonder formele geldingskracht maar niettemin met een groot moreel gezag. Zo zijn er aanbevelingen in verband met de berichtgeving over militaire operaties, het nucleaire arsenaal, anti-terrorismebeleid en de veiligheid van personen 'in gevoelige posities'. De algemene finaliteit is dat media door hun berichtgeving de 'nationale veiligheid' van het Verenigd Koninkrijk niet in het gedrang brengen.

Mechanismen

Op 1 september, bij de opening van het gerechtelijk jaar, sloot de procureur-generaal van Brussel, Johan Delmulle, zich bij de vraag van de parlementaire commissie 22/3 aan. De VVJ/AVBB ziet geen heil in zo'n project. Nog los van de vraag of er echt zoveel problemen zijn, zijn er nu al diverse mechanismen om de kwaliteit van de berichtgeving te waarborgen. (PD)

Infodag voor freelance journalisten

PROGRAMMA

10u - 11.15u

Back to basics: freelancen vandaag

Hoe zien de huidige freelancecontracten eruit, wat wordt in de praktijk betaald, sociaal statuut, fiscaal statuut (auteursrechten, btw), werken via een uitzendkantoor...

Ivan Declercq, VVJ-adviseur

De knoop van de auteursrechten

Hoe de eigen auteursrechten maximaliseren, zowel in het contract als fiscaal. Hoe zit het intussen met de JAM en reprografierechten? En hoe rekening houden met andermans auteursrechten?

Pol Deltour, VVJ

KOFFIEPAUZE

KOFFIEPAUZE

11.30u - 12.45u

Wat verwachten uitgevers van freelancers?

Wie zoeken ze, welke vaardigheden vinden ze belangrijk, hoe zien ze de vergoedingen...

Hans Deridder, De Persgroep

15.15u - 16.15u: sessie naar keuze

Freelance beeldjournalisten

Hoe benader je vandaag redacties en hou je je contacten 'warm', hoe ziet het kostenplaatje van een beeldjournalist eruit, hoe evolueert het beroep van persfotograaf / cameraman verder?

Lieven Van Assche, bestuurslid VVJ, voorzitter VVB

MIDDAGBREAK

14u - 15u: sessie naar keuze

Kleine zelfstandige of vennootschap?

Voor- en nadelen van een eenmanszaak en een vennootschap, onder meer in verband met auteursrechten

Walter Van den Brande, accountant

Aansprakelijkheid van de journalist

De persvrijheid en beperkingen, actuele ontwikkelingen, gerechtelijke risico's, deontologie, de nieuwe AVBB-groepsverzekering voor beroepsaansprakelijkheid...

Pol Deltour, VVJ

PRAKTISCH

WANNEER: zaterdag 25 november 2017 van 10u tot 16.30u

WAAR: VVJ, Zennestraat 21 in 1000 Brussel

VOOR: alle VVJ-leden en alle leden van Mediacademie

INSCHRIJVEN

Deelname is gratis, maar voorafgaande inschrijving via info@journalist.be is verplicht.

Geef daarbij ook al aan welke keuzesessies je na de middag wenst te volgen.

Aan inschrijvers vragen we om ook effectief te komen, of anders tijdig hun afzegging te melden.

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

DOSSIER 2017/15

Prof vindt term 'auteursfraude' te sterk

—
KLAGER: Marc Hooghe

TEGEN: *Apache.be*

UITSPRAAK: De klacht is ongegrond.

FEITEN

Het artikel gaat over een procedure van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van de KU Leuven tegen professor Politicologie Marc Hooghe en meldt dat Hooghe auteursfraude pleegde.

KLACHT

Klager zegt dat het artikel ongegronde verdachtmakingen en beschuldigingen voorstelt als vaststaande feiten. Hij neemt vooral aanstoot aan de woordkeuze 'pleegde auteursfraude'.

De term 'plegen' wijst op vaststaande feiten, maar het gaat om beschuldigingen en niet om feiten.

Ook de term 'fraude' is niet correct. Fraude betekent intentioneel misbruik, en daarvan is er geen sprake. De procedure ging volgens klager om louter 'betwistingen' over het weglaten of toevoegen van namen van auteurs bij publicaties of het wijzigen van de volgorde van na-

men. Die betwistingen zijn na de uitspraak van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit geregeld. Volgens klager heeft de journalist zich laten gebruiken door de onderzoekers die een klacht indienden bij de Commissie omdat ze niet tevreden waren met de uitspraak.

VERWEER

Apache.be zegt dat de term 'auteursfraude' de feiten correct weergeeft. De sanctie van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit betekent dat er wel degelijk feiten gepleegd zijn, wat overigens wordt bevestigd door meerdere, van elkaar onafhankelijke bronnen. Klager ontkent de feiten ook niet. Hij zegt alleen dat het om akkefietjes gaat. Maar als het louter betwistingen waren, zouden die wel via bemiddeling opgelost geweest zijn, wat niet gebeurd is.

BESLISSING

Uit zijn verweer en zijn bijkomende toelichting tijdens de aparte hoorzitting blijkt dat de journalist over voldoende bronnen en informatie beschikt om zijn artikel te staven. De termen 'auteursfraude' en 'plegen' geven de feiten en de bevindingen van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van de universiteit op een journalistiek verantwoorde wijze weer. De Raad heeft geen aanwijzingen dat het om louter betwistingen, ongegronde verdachtmakingen of ongegronde beschuldigingen zou gaan, zoals klager voorhoudt.

Er is dan ook geen sprake van een inbreuk op artikel 25 van de code over ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen, waar klager naar verwijst. De klacht is daarom ongegrond.

Conferentie Onderzoeksjournalistiek 2017
3 & 4 november ★ Maastricht

AMERIKAANSE TOESTANDEN

PROGRAMMA EN TICKETS OP CONFERENTIE.VVOJ.ORG

VVJ-leden kunnen met een prettige korting intekenen. VVJ-leden die geen VVOJ-lid zijn, betalen €350 in plaats van €450. Bent u ook VVOJ-lid, dan betaalt u €195 in plaats van €225.

TIM OEYEN ONTWERPT DE COVERS VAN 'HUMO'

Elke cover van 'Humo' die u de voorbije vijf jaar zag, is het werk van Tim Oeyen. Hij miste geen enkele, ook niet tijdens vakanties. Nochtans is zo'n ontwerp niet bepaald een tussendoortje.

PIET DE LOOF

'Over elke cover valt een boek te schrijven'

Wat is er typisch aan een 'Humo'-cover?

'Hij moet communiceren. *Humo* heeft een eigen universum en de cover moet dat uitstralen, zeker als je hem naast andere magazines ziet liggen. Een ander verschil is dat ik elke week vertrek van nul. Veel bladen gebruiken een beeld uit een reportage die binnenin staat. Dat doen we zelden of nooit.'

Wanneer begin je eraan?

'Meestal op maandag, als de inhoud van het volgende nummer min of meer vaststaat. Ik toets dan even af met de hoofdredactie wat we kunnen doen.'

In hoeverre heb je zelf de keuze om iets uit te werken?

'Met Jörgen (*Oostervaal*, red.) of Bart (*Vanegeren*, red.) bespreek ik twee of drie onderwerpen. Het is teamwork, maar je moet op dezelfde lijn zitten. Anders kan je dat niet grafisch vertalen.'

Hoe krijgt de cover dan uiteindelijk vorm?

'Als we een fotoshoot doen – meestal op woensdag - zoek ik voorbeelden van covers, maak een schets. Nadien hang ik uitvoerig aan de lijn met Johan Jacobs, de fotograaf. Als het een

fotoshoot is met een BV kun je niet zomaar iets verzinnen. Dat maakt dat we op voorhand moeten weten wat we willen en dat we dat vaak ook al hebben geprobeerd. Als we chocolade over het hoofd van Wim Opbrouck gieten, is dat vooraf uitgetest. Op mezelf. We hebben de hand in bijna alles wat op een cover gebeurt. Voor de cover over de aanslagen in Brussel zijn we bijvoorbeeld effectief gaan shoppen om het juiste kostuum te vinden — er valt over elke cover bijna een boek te schrijven. Op woensdagavond of op donderdag maak ik een eerste opzet. Tegen donderdagmiddag ligt de cover meestal in een definitieve plooi, met nog fictieve tekst. Op

vrijdag wordt dan nog geschaafd aan de titels.'

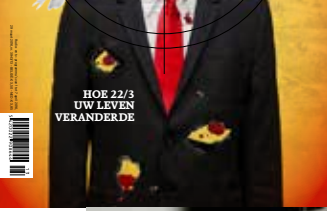
Hoeveel lees je vooraf uit het nieuwe nummer?

'Zoveel mogelijk. Vormgeving zonder inhoud kan natuurlijk niet. Van zodra een artikel klaar is, kan ik het lezen. Soms bel ik ook met de journalist om meer te weten.'

Het lijkt alsof je momenteel vaker met fotoshoots werkt, en minder met illustraties.

'Dat is toeval. De voorbije weken hadden we onder meer getekende covers over de armoede in rusthuizen en over de iPhone-generatie. Die

© Koen Broos

TIM OEYEN

45 jaar | Antwerpen | Heeft grafisch bureau samen met zijn vrouw Sanny Winters | Was art director bij *Weekend Knack* en *Humo* | Sinds vijf jaar vaste covermaker voor *Humo*

teken ik zelf, ofwel brief ik een goede illustrator en dan begeleid ik die met redelijk vaste hand.'

Welke recente covers vind je zelf bijzonder?

'Ik zou er twee naar voren willen schuiven, die fel in contrast staan. Ten eerste de cover van 5 september met Stefaan Degand, wegens zijn puurheid. Soms moét je gewoon het beeld het beeld laten. En de cover van 27 juni met Che Guevara en Diana. Daar bracht ik veel elementen samen tot één beeld, met als onderliggende laag Adam en Eva door Rubens. Dat zie ik wel graag, zo'n dubbele laag.'

Journalistendatabank VVJ flink opgewaardeerd

De VVJ/AVBB heeft het voorbije jaar volop werk gemaakt van een nieuwe journalistendatabank. Het gaat om zowel de interne databank voor eigen gebruik als de externe online database die daarop is geënt. Binnenkort kan iedereen zijn gegevens nakijken.

In de journalistendatabank zitten de gegevens van alle Belgische erkende journalisten en andere leden van de VVJ/AVBB. Die dienen vooreerst voor intern gebruik bij de VVJ zelf. Op het platform kunnen journalisten zelf aanpassingen doorvoeren aan hun profiel. Daarnaast bestaat een externe versie van de journalistendatabank, die enkel die gegevens publiceert waarvan de journalist de bekendmaking goedkeurt. Deze online databank, waarin men naar believen opzoekingen kan doen, zal binnen afzienbare tijd beschikbaar zijn. De heropbouw drong zich op om technische redenen, en van de gelegenheid is gebruik gemaakt om de databank fors overzichtelijker en gebruiksvriendelijker te maken.

Registreren

Eén dezer dagen krijgen alle journalisten een e-mail die linkt naar het nieuwe platform. Het is de bedoeling dat iedereen daar de eigen fiche bekijkt en desgewenst aanpast. Daarvoor moet men zich wel eerst registreren. Nodig daarvoor zijn: het erkenningsnummer, de geboortedatum, een mailadres en een registratiecode die in de mail te vinden is. Men kiest zelf een wachtwoord dat vervolgens (na verificatie van het e-mailadres) kan worden gebruikt om in te loggen op de homepage en het eigen profiel te bekijken.

Enkele punten vragen bijzondere aandacht. Zo is er een volledig nieuwe, uitgebreidere lijst opgesteld van journalistieke specialisaties. Het verdient aanbeveling om eens goed door deze lijst te gaan en de gewenste specialisaties aan te duiden.

Privacy

Daarnaast vereist de nieuwe privacyregeling dat men makkelijker kan aanduiden of bepaalde gegevens al dan niet zichtbaar zijn voor andere gebruikers. Gegevens die zichtbaar in onze online databank staan, hebben een 'oogje' erachter. Klik je daarop, dan komt er een streep door, wat betekent dat dit gegeven voortaan niet meer zichtbaar zal zijn. Klik je nogmaals, dan verschijnt het oorspronkelijke oogje opnieuw. Opgelet nog: vroeger werd de geboortedatum nooit gepubliceerd, nu is dit in principe wel het geval.

Alle aanpassingen worden eerst door het VVJ-secretariaat bekeken en goedgekeurd. Het kan dus even duren voor aanpassingen worden verwerkt.

Mogen we erop aandringen dat iedereen hier even de tijd voor neemt? Het resultaat is nu eenmaal een betere dienstverlening voor alle journalisten en andere gebruikers van de journalistendatabank.

MARLEEN SLUYDTS
POL DELTOUR

ACTIE VEREIST!

De VVJ vraagt alle journalisten (en andere leden) om te reageren op de VVJ-mail waarmee ze hun fiche in de journalistendatabank kunnen nakijken en aanpassen.

DE WISSEL

De Journalist gaat op bezoek bij gewezen collega's, die de journalistiek bewust vaarwel zegden. Wat dreef hen daartoe en hoe vergaat het hen? En hoe kijken zij vandaag naar ons métier?

ETIQUETTESPECIALISTE BRIGITTE BALFOORT (56)

‘Klassedames worden beter met de leeftijd’

‘Een kwarteeuw, zo lang ben ik journaliste geweest. Ik begon bij de VRT-verkeersredactie, waar zowat de helft van journalistiek Vlaanderen begonnen is. Dat was echt een kweekvijver. Ik heb daar leren reportages maken. Vier jaar later ben ik naar Focus-TV gegaan, waar ik de opstart van de zender heb meege maakt. Anderhalf jaar later pikte VTM me op. Daar heb ik ruim 25 jaar gewerkt, eerst als algemeen journalist en daarna bij *Royalty*.’

‘Ik was daar toen de enige alleenstaande moeder en *Royalty* bood mij een zeer welgekomen vrijheid. In zo’n niche terechtkomen, gaf mij ook nieuwe energie. Ik heb toen zowel de geschiedenis van de koningshuizen als de roddelblaadjes bestudeerd. Tegelijkertijd schreef ik ook als freelancer voor het blad *Royals*. De koningshuizen gingen nooit vervelen. Bovendien was er ook veel plaats voor humor. Geen enkele dag heeft als werken aangevoeld.’

‘Als freelancer ben je natuurlijk wel kwetsbaar als je op één niche richt. Ik verwachtte dat het heel wat rustiger zou worden en dat er minder noemenswaardigs zou gebeuren vanaf het moment dat koning Filip de troon

zou bestijgen. Daarom was ik al een tijdje bezig met een van mijn andere interesses: etiquette. Ik heb in Londen een opleiding gevolgd en ben officieel etiquetteconsultant. Mensen begrepen dat toen niet en vonden het een ouderwetse gedachte, maar ik wou het concept ontstoffen, want etiquette is echt van alle tijden. Een terugkeer naar sommige oude waarden is in deze maatschappij echt nodig.’

De journalistiek laat me niet los. Ik droom van een eigen column

‘Ik was gelukkig de eerste in die niche en ben begonnen met lezingen en voordrachten. Ondertussen bleef ik wel hopen dat ik na *Royalty* bij een andere redactie aan de slag kon gaan. Ik had, naast mijn keuze voor een niche, echter ook mijn leeftijd tegen. Hoewel dat ergens pijnlijk is, begreep ik het ook wel. Maar ik heb mijn ervaring mee, en bovendien nog heel wat te vertellen! Ik ben dan ook met twee blogs begonnen, heb de weg naar de sociale media gevonden en ben sinds kort ook aan het vloggen. Dat gaat heel goed en ik amuseer me te pletter.’

‘Ik geef ook les aan de butlerschool. Na mijn boeken over etiquette heb ik een boek geschreven over klassedames. Klassedames worden alleen maar

beter met de leeftijd, onder meer dankzij hun zelfverzekerdheid, ervaring en wijsheid. Het is niet zozeer mijn eigen verhaal, maar het verhaal van de vele vrouwen die ik rond me zie. De maatschappij beseft nog onvoldoende welke meerwaarde een rijpere dame heeft. Dat geldt niet alleen in de journalistiek, maar ook in andere branches.’

‘Ik mis de journalistiek wel. Journalist blijf je voor het leven. Ik zie de evolutie en merk dat er nu vrijer kan worden gesproken en dat mensen nu ook weer een verhaal mogen vertellen. Daar wordt nu meer tijd voor gemaakt. Tijden veranderen. Vroeger was het een machowereld. Dames werden soms veeleer beoordeeld op hun uiterlijk dan op hun werk. Nu krijgen dames meer kansen en mogen ze ook wat mondiger zijn. Daarom knaagt het nu wel een beetje bij mij.’

‘De journalistiek laat me niet los. Heel graag zou ik een column schrijven. Daar droom ik al lang van. Ik zie elke week dingen rondom mij waarover ik verhalen kan vertellen. Mijn blogs hoop ik te laten uitgroeien tot een heus internetmagazine. Ik zoek een mediaregie die daarin durft meegaan. Ook meewerken aan een programma sluit ik niet uit. Dat hoeft daarom niet zozeer over etiquette te gaan. Ik zou het wel fijn vinden als de vrouw centraal zou staan. De kracht van de vrouw mag wat mij betreft wat meer in het licht worden gezet. Aan zo’n concept zou ik in de toekomst nog heel graag willen meewerken.’

Opgetekend door Sandra Noben

BRIGITTE BALFOORT

VROEGER

VRT verkeersredactie,
Focus-TV, VTM *Royalty*

NU

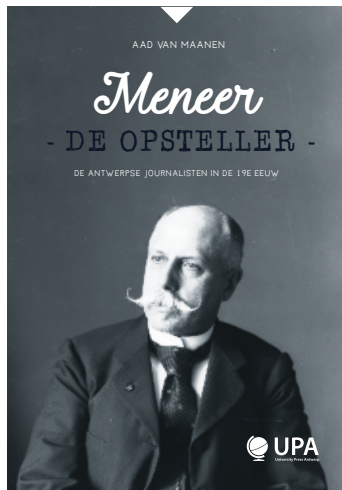
Etiquettespecialiste

Bestel gratis exemplaar van 'Meneer de opsteller'

Omdat we grasduinen in het verleden belangrijk vinden om het heden te begrijpen, heeft VVJ Antwerpen in samenwerking met University Press Antwerp een boek uitgegeven: *Meneer de Opsteller*, geschreven door Aad van Maanen. Een boek over de Antwerpse journalisten in de 19de eeuw, dat niet alleen die mensen portretteert, maar ook inzicht geeft in hoe de media toen werkten en welke hindernissen genomen moesten worden om het nieuws te verspreiden.

Wil je een gratis exemplaar van dit lijvige maar vlot geschreven boek ontvangen? Stuur dan een mail naar info@journalist.be, met vermelding 'Boek Meneer de Opsteller'.

VVJ Antwerpen zoekt versterking

Er staat dit werkjaar heel wat te gebeuren voor de Antwerpse afdeling van VVJ. Zo kondigt de speeddate annex nieuwjaarsreceptie zich weer aan, kijken we al uit naar de quiz en de gezinsdag, beide volgend voorjaar, en verder in 2018 is er ook het Grote Debat naar aanleiding van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen.

Om dat allemaal mogelijk te maken, heeft VVJ Antwerpen extra helpende handen en geesten nodig. Om mee de events in het bestuur van VVJ Antwerpen uit te tekenen en praktisch mogelijk te maken.

Zin om het bestuur van VVJ Antwerpen te versterken? (samenkomst 4 à 5 keer per jaar)? Of zin om gewoon mee de handen uit de mouwen te steken als dat nodig is?

Stuur dan een mail naar vvjantwerpen@journalist.be
Save the date: donderdag 1 februari 2018, 20 uur, Nieuwjaarsreceptie Woordvoerders & Journalisten. DIVA, Suikerrui 17-19, Antwerpen. (Kevin Major)

Vorig jaar sloten **Jeroen Struys** (filmjournalist bij *De Standaard*) en **Robin Broos** (cultuurredacteur bij *De Morgen*) een muzikale pax media tijdens het Internationaal Kortfilmfestival Leuven. Als dj's draaiden ze er dansbare filmmuziek en filmische dansplaatjes. Dit jaar doen ze dat opnieuw, op vrijdag 8 december.

Robin en Jeroen verzorgden ook samen de afterparty van de **World Soundtrack Awards**, op 18 oktober tijdens Film Fest Gent. Het werd *Drive meets Jackie Brown meets Purple Rain*. En iets met Bill Murray. Een proeve van hun kunnen vind je hier: <https://soundcloud.com/robinbroos/broos-struys-minimix>.

VVJ-leden krijgen een aanzienlijke korting voor de **VVOJ-Conferentie** op 3 en 4 november in Maastricht. Ze betalen slechts 350 euro in plaats van 450 euro. VVJ-leden die ook al VVOJ-lid zijn, betalen 195 euro in plaats van het normale VVOJ-tarief van 225 euro. Alle info over de nakende conferentie onderzoeksjournalistiek op www.vvoj.org.

Nica Broucke (ex-*De Morgen*, ex-hoofdredacteur *Elle*) werkt sinds 1 september bij Apache.be. Ook **Steven Vanden Bussche** (ex-Belga) en **Stef Arends** (jong journalistiek talent) versterken sinds begin september de Apache-ploeg.

Het **WK Wielrennen voor Journalisten 2017** in Bad Dürheim is achter de rug. België sleepte één medaille in de wacht: brons in de teamsprint. Volgend jaar komt het WPCC opnieuw naar België, naar Roeselare meer bepaald. Eerder waren ook al Zolder (2002), Lierde (2010) en Oudenaarde (2015) gaststad van het wereldevent voor koersende journalisten.

Na cultuur, jeugd en Brussel zijn de media het vierde thema waarover minister van Media **Sven Gatz** (Open VLD) een Burgerkabinet organiseert. Met dat project wil Gatz te weten komen hoe mensen nieuws consumeren, wat ze goed vinden eraan, wat hun stoort, hoe ze omgaan met nieuwe media en dies meer.

Het **Burgerkabinet Media** omvat vooreerst een online traject, met een forum waarop zoveel mogelijk burgers ervaringen delen en ideeën spuien. Vervolgens komt er een fase van live discussies, waarvoor op een 150-tal deelnemers wordt gemikt. Een en ander moet uitmonden in een twintigtal aanbevelingen voor het beleid.

In de Stuurgroep van het Burgerkabinet zit ook een VVJ-vertegenwoordiger: bestuurslid **Jan Hautekiet**. Sven Gatz mikt op 3 mei 2018 – dag van de Persvrijheid – om de resultaten van het Burgerkabinet Media voor te stellen.

De VVJ heeft zich aangesloten bij een klacht, ingediend bij het

Grondwettelijk Hof, tegen een recente wet die de **Delcredere-dienst** onttrekt aan de wetgeving op de openbaarheid van bestuur. De Delcredere-dienst verzekert de uitvoer van goederen en diensten ter stimulering van de Belgische export.

De wet geraakte door het parlement na lobbying vanwege de Delcredere-dienst en ondanks een uitgesproken negatief advies van de Raad van State. **Greenpeace** bond de kat de bel aan, en vroeg de VVJ om samen naar het Grondwettelijk Hof te trekken. Onder meer de Bond Beter Leefmilieu, Vredesactie en Journalismfund EU doen ook mee.

Intussen wijst federaal premier Charles Michel (MR) het voorstel voor een **lobbyregister** af. In zo'n register zou worden bijgehouden wie op welk kabinet lobbyt voor welke zaak. De oppositie drong hier opnieuw op aan na de onthulling van het lobbywerk van een veroordeelde oplichter op het kabinet van minister van Financiën Johan Van Overtveldt (N-VA). Eerste minister Michel roept praktische bezwaren in om het idee af te ketsen.

PhotoNews werkt voortaan samen met **Backgrid**, een people agentschap. Backgrid zelf ontstond uit een fusie van de agentschappen AKM-GSI, Fame, Flynet en Xposure. Dat maakt hen tot marktleider in hun segment.

De **Mediacademie Journalistiek**, de vormingsorganisatie van de Vlaamse uitgevers, organiseerde op 22 september een Studentevent. Laatstejaarsstudenten en pas afgestudeerden in de journalistiek konden er terecht voor workshops en speeddates met hoofdredacteurs en andere bekende journalisten.

Er werden ook prijzen uitgereikt voor het **Beste Journalistieke Werk** van pas afgestudeerden, dit in de categorieën print, video, radio en multimedia. Mediaminister Sven Gatz is enthousiast: 'Het stemt me gelukkig te mogen vaststellen dat onze journalisten in spe zulke kwalitatief hoogstaande journalistieke werken afleveren.'

Het is nu definitief: freelancejournalisten die voor het ter ziele gegane **Think Media** werkten, kunnen – los van hun facturen tijdens de zogenaamde WCO-periode – geen aanspraak maken op nog openstaande vorderingen. Daarvoor zijn er te veel bevoorrechte schuldeisers, zoals de fiscus en de RSZ.

De betrokken freelancers krijgen via de VVJ wel nog een fiscaal attest voor de niet-invorderbare bedragen. Daarmee kunnen ze in hun boekhouding de sommen in kwestie boeken als

afschrijving.

Oscar Garschagen, een monument toch wel in de Nederlandse journalistiek, is door *NRC*-hoofdredacteur Peter Vandermeersch aan de deur gezet als China-correspondent. Na een conflict tussen Garschagen en diens Chinese assistent, maakt die laatste aan Vandermeersch een lijst over van zeven gevallen waarin de journalist nieuws zou hebben verzonnen of aangedikt. Garschagen erkende daarop dat hij 'het in sommige stukken mooier en interessanter had gemaakt dan het was'.

In ons vorig nummer kon u een stand van zaken vinden met betrekking tot zeven belangrijke digital only nieuwssites in Vlaanderen, en daar zat ook een stukje over **SCEPTR.be** bij. Hoofdredacteur **Jonas Naeyaert** van SCEPTR laat in aanvulling op deze info weten dat de inkomsten van de site niet enkel van Google Ads komen, maar ook uit reguliere advertenties en donaties.

Nog in verband met datzelfde overzicht meldt **Paul Vanden Bavière**, uitgever-directeur en hoofdredacteur van **Uitpers**, dat ook zijn nieuwssite aandacht had verdiend.

'*Uitpers – Webzine voor Internationale Politiek* is zelfs de oudste Vlaamse nieuwssite, waarvan het eerste nummer al in oktober 1999 verscheen. We vieren intussen dus al onze 18de verjaardag.'

Een recente tv-uitzending van **Radio Gaga**, opgenomen in de Gemeenschapsinstelling van Mol, alarmeerde een alerte politiemann. Liep daar geen jongere in beeld die de politie aan het zoeken was? Volgde een verzoek aan productiehuis De Chinezen om alle rushes van het programma ter beschikking te stellen.

De Chinezen weigerde, zich beroepend op de vertrouwensrelatie met instellingsjongeren en –verantwoordelijken, zonder dewelke een programma als dit niet mogelijk is. Uiteindelijk loste de Antwerpse politie haar probleem langs een andere weg op.

Een opmerkelijk verhaal toch, dat van VRT-journalist **Majd Khalifeh**. Veertien jaar geleden als vluchteling in België aangekomen, tweeënehalf jaar in een asielcentrum geleefd en na tien jaar de Belgische nationaliteit verworven. In zijn pas verschenen boek *Herboren* (uitgegeven bij Van Halewyck) vertelt Majd Khalifeh over de lange weg van staatloze Palestijn tot nieuwe Belg en VRT-journalist.

Bereik met één advertentie 3.000 Vlaamse journalisten

- ⤵ Uw bedrijf, overheidsdienst of vereniging op de kaart zetten?

- ⤵ Een product in de aanbieding dat journalisten kan interesseren?

- ⤵ Een vacature voor een journalist of communicatieverantwoordelijke in de aanbieding?

- ⤵ Uw persdienst voorstellen of nieuwe contactgegevens delen?

- ⤵ Via de communicatieplatformen van de VVJ bereikt u in een oogwenk 3.000 Vlaamse journalisten en ruim duizend andere geïnteresseerden.

⤵ **In het magazine**
6x per jaar een spraakmakend blad

⤵ **Online**
Bekijk onze volledig vernieuwde website